

MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	
Source : สยามรัฐ		53580320	
Date : 21 ต.ค. 2553	Page : 8	No :	

110 ปี พระราชสมภพ 'สมเด็จพระยา' ธ ทรงอยู่ในใจไทยตลอดกาล

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเป็นสมเด็จพระบรมราชชนนีของพระมหากษัตริย์ไทย 2 พระองค์คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ 8 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงงานด้านต่างๆ เพื่อพสกนิกรชาวไทยที่อาศัยอยู่ในผืนแผ่นดินไทย และเพราะความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณนี้เอง พสกนิกรไทยจึงร่วมใจน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระราชสมัญญาแด่พระองค์ว่า “สมเด็จพระยา” ขณะที่ชาวไทยภูเขาน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระราชสมัญญานามแด่พระองค์ว่า “แม่ฟ้าหลวง”

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระราชสมภพ เมื่อวันอาทิตย์ที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2443 เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 รวมพระชนมายุ 94 พรรษา

หลังจากพระองค์ทรงอภิเษกสมรสกับ สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ หรือพระบรมราชชนก พระองค์ได้ทรงงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในด้านต่างๆ มาโดยตลอด ในปีนี้จึงถือเป็นวันครบรอบ 110 ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพของพระองค์ ดังนั้น จึงเป็นโอกาสดีในการน้อมรำลึกถึงพระราชภารกิจที่ทรงสร้างประโยชน์สุขให้แก่ปวงชนชาวไทย

พระราชภารกิจแรกที่ทรงทำในฐานะ “แม่” คือ การอบรมเลี้ยงดูสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา และยุวกษัตริย์ทั้ง 2 พระองค์ให้ทรงมีความเพียรในการศึกษาหาความรู้เพื่อนำมาพัฒนาประเทศชาติ และทรงพร่ำสอนให้ลูกๆ ของพระองค์ปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรม ความดีมา

โดยตลอด

การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์อื่น ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อประเทศชาติโดยไม่ทรงคำนึงถึงความลำบากและความเหน็ดเหนื่อยพระวรกาย ก็เพราะทรงมีสมเด็จพระบรมราชชนนีเป็นแบบอย่าง พระองค์ทรงแบ่งเบาพระราชภารกิจอันหนักยิ่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในถิ่นทุรกันดารโดยไม่ทรงแบ่งเชื้อชาติ ทรงตระหนักว่าหากอาศัยอยู่ในผืนแผ่นดินไทยย่อมได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระองค์อย่างเท่าเทียมกัน

ครั้นพระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในถิ่นทุรกันดาร ทรงเห็นถึงความทุกข์ยากของราษฎรในเรื่องการรักษาพยาบาล เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงเขียนคำปรารภในหนังสือสมเด็จพระยาของปวงชน เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2533 ความตอนหนึ่งว่า

“... ‘เขาไม่มีอะไรเสียเลย เรายังมีทุกอย่าง’ ประโยคนี้ เป็นประโยคที่ข้าพเจ้า ได้ยินหลายครั้งเมื่อตามเสด็จฯ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกลับจากการเยี่ยมราษฎรในหมู่บ้านเล็กๆ ที่อยู่ห่างไกล การส่งสารคนจนที่ขัดสนในทุกด้านจะเป็นอาหาร การกิน ที่อยู่ เครื่องนุ่งห่ม การศึกษาและของเล่นของเด็กแพทย์และยาเมื่อเจ็บไข้ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ของคนเหล่านี้ได้ดีเพราะเกิดมาเป็นคนธรรมดาในครอบครัวที่จน ถึงแม้ว่าจะยังดีกว่าผู้ที่ไม่เห็น”

“...ส่วนปัญหาการใช้เจ็บ ถึงแม้ว่าจะเห็นมารดาป่วยอยู่หลายวันและตายไป เมื่อ

อายุประมาณ 9 ขวบ แต่ก็คงมาเข้าใจปัญหาเรื่องสุขภาพอย่างชัดเจนในภายหลัง เมื่อแต่งงานกับสมเด็จพระบรมราชชนก ซึ่งทรงศึกษาวิชาสาธารณสุขศาสตร์และทรงค้นคว้าในด้านนี้อยู่ โดยที่แม่ได้ติดตามไปดูการสำรวจของท่านในสถานที่ต่างๆ ที่ภายหลังทรงหันมาเป็นแพทย์ที่มีความรับผิดชอบสูง คงมีส่วนสำคัญในการสนพระทัยเรื่องสุขภาพของประชาชน”

จากความห่วงใยในเรื่องการดูแลสุขภาพของพลสกนิกรและต้องการสืบสานพระราชปณิธานของพระบรมราชชนก หรือ “พระบิดาแห่งการแพทย์ไทย” ในการให้การรักษาทิศทางแพทย์ การพยาบาล และการสาธารณสุขแก่ราษฎรอย่างทั่วถึง พระองค์จึงทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้ก่อตั้ง “หน่วยแพทย์อาสาสมเด็จพระราชชนนี (พอ.สว.)” หรือ “หน่วยแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” ขึ้น ซึ่งมีจุดเริ่มต้นตั้งแต่ปี 2512 เพื่อให้มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เข้าบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขในท้องถิ่นที่ห่างไกล ทุรกันดาร และการคมนาคมเข้าไม่ถึง ตลอดจนท้องถิ่นที่อยู่ชายแดนทุกภาคของประเทศ โดยอาสาสมัครนั้นไม่ได้รับค่าตอบแทน แต่เป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยใจที่เปี่ยมด้วยความเมตตา

นอกจากนี้ การที่พระองค์ทรงมีพระอุตสาหะและทรงตรากตรำพระวรกาย เสด็จเยี่ยมราษฎรทั่วพระราชอาณาเขตทั้งนี้เพราะทรงมีความห่วงใยในสุขภาพ และชีวิตของประชาชนที่อยู่ห่างไกลเหล่านั้น ด้วยพระเมตตาบารมีล้วนกล้าน้อมกระหม่อมเป็นผลให้เกิดพลังในบรรดาแพทย์ทันตแพทย์พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ฯลฯ สามารถร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ในชนบทน้อมเกล้าฯ น้อมกระ

หม่อมถวาย บังเกิดเป็นผลดีแก่สุขภาพอนามัยของประชาชนในชนบทอย่างต่อเนื่อง จนปวงประชาน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายพระราชสมัญญานามว่า ทรงเป็น “พระมารดาแห่งการแพทย์ชนบท”

ทั้งนี้ พระองค์ได้พระราชทานพระราชดำรัสแก่กรรมการและอาสาสมัคร พอ.สว. จังหวัดพังงา เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2520 เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่อาสาสมัคร พอ.สว. ที่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อช่วยเหลือประชาชนไทย แม้ไม่ได้รับค่าตอบแทน ความตอนหนึ่งว่า

“...ฉันขอขอบใจท่านทุกคนที่ได้ช่วยกันในกิจการแพทย์อาสนี้ ดำเนินไปได้มาถึงปี ที่ 3 แล้วก็ยังใหม่อยู่ ฉันเรียกว่าอย่างนั้น แต่ว่าตั้งอกตั้งใจกันทำเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่นฉันรู้สึกซาบซึ้งในความเสียสละของท่าน และฉันพูดอยู่เสมอว่า งานอันนี้เราทำเพื่อคนอื่นที่ไม่ได้สิ่งตอบแทน นอกจากการกุศลที่เราได้ ฉันเห็นว่าการกุศลนี้เราทำเพื่อคนอื่นที่ไม่ได้สิ่งอะไรตอบแทน นอกจากการกุศลที่เราได้ ฉันเห็นว่าการกุศลนี้เป็นของสำคัญมากสำหรับจิตใจและสำหรับที่เรียกว่าชีวิตหนักก็ได้ หรือชีวิตนี้เหมือนกัน เพราะเราได้ทำกุศลที่ดีไว้แล้วก็ควรจะมีประโยชน์คือ ที่ 1 ก็จิตใจ และอย่างอื่นคงเป็นประโยชน์ด้วย...”

จากการทรงงานเพื่อช่วยกระจายการรักษาทางการแพทย์ไปสู่ชนบทนี้เอง ทำให้องค์การอนามัยโลกได้ตระหนักถึงน้ำพระทัย และพระราชภารกิจอันยิ่งใหญ่ในการที่พระองค์ได้พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย ตลอดระยะเวลาเกือบหนึ่งศตวรรษแห่งพระชนมชีพ จึงเห็นสมควรขอพระราชทานพระวโรกาสน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวาย “เหรียญทองแห่งสุขภาพดีถ้วนหน้า” แต่พระองค์ซึ่งถือเป็นพระองค์แรกในประวัติศาสตร์

ขององค์การอนามัยโลก ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประกาศพระเกียรติคุณอันสูงส่งที่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจอันทรงคุณค่าแก่งานสุขภาพอนามัยแห่งชาโลกทั้งมวล

ปัจจุบันมูลนิธิ พอ.สว. มีจังหวัดแพทย์อาสา รวม 51 จังหวัด และอาสาสมัคร พอ.สว. ประมาณห้าหมื่นคนออกให้บริการประชาชนในจังหวัดที่มีเขตติดชายแดนหรือจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งเป็นพื้นที่ทุรกันดารอย่างต่อเนื่อง สิ่งหนึ่งที่ยืนยันได้ถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อการแพทย์ การพยาบาล และการสาธารณสุขไทยคือ การทรงงานโดยไม่คำนึงถึงความยากลำบากพระวรกาย พระองค์จึงเป็นดั่งแรงบันดาลใจให้เหล่าอาสาสมัคร พอ.สว. ยืนหยัดทำงานเพื่อประโยชน์สุขของคนส่วนรวมตราบนานปัจจุบัน

นอกจากนี้ พระราชปณิธานอย่างหนึ่ง ที่สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงตั้งมั่นในการทรงงานคือ “การปลูกป่า” ราวกลางเดือนมกราคม 2531 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีและสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาประทับที่หน่วยพัฒนาต้นน้ำดอยตุงพระองค์มีพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“ฉันจำได้ แรกนี้ป่าโล้นมาตั้ง 20 ปี แล้ว เรื่องปลูกป่านี้ฉันชอบและอยากทำมานานแล้ว”

จากนั้นพระองค์จึงมีพระราชปรารภถึงโครงการที่พระองค์ท่านจะไปทรงปลูกป่าที่ดอยตุงกับผู้บัญชาการทหารบกขณะนั้นโครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงบังเกิดขึ้น และเพื่อให้พระองค์สามารถทรงงานในพื้นที่ดอยตุงได้อย่างสะดวก พระองค์ได้ทรงมอบให้กรมชลประทานก่อสร้างพระตำหนักขึ้นบนดอยนี้

ด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อที่จะได้ทรงงานที่พระองค์รักและพอพระทัย ทรงเรียกพระตำหนักนี้ว่า “บ้านของฉันบนดอยตุง” และมีพระราชกระแสรับสั่งว่า **“ฉันไม่สร้างบ้านอยู่ที่นี่ ถ้าไม่มีโครงการพัฒนาดอยตุง”**

สมเด็จพระบรมราชชนนีมีแนวพระราชดำริที่จะทรงฟื้นฟูสภาพป่าดอยตุงซึ่งมีสภาพพื้นที่โล่งเตียนให้กลับมาเป็นป่าอีกครั้ง จากนั้นพระองค์จึงทรงเริ่มเพาะกล้าไม้ด้วยพระองค์เองที่พระตำหนักดอยตุง เมื่อว่างจากพระราชภารกิจก็ทรงเยี่ยมราษฎร

โครงการพัฒนาดอยตุงเฉพาะพื้นที่ทรงงาน มีเนื้อที่ประมาณ 2,000 ไร่ ดำเนินงานตั้งแต่ปี 2531 แบ่งระยะการดำเนินงานเป็น 3 ระยะ รวม 30 ปี

ระยะที่ 1 (ปี 2531-2536) หยุดการทำไร่เลื่อนลอยและการปลูกฝิ่นของชาวเขา เพื่อวางรากฐานการดำเนินงานต่อไป

ระยะที่ 2 (ปี 2537-2545) ส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสม พัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎร และพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

ระยะที่ 3 (ปี 2546-2560) อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ราษฎรสามารถพึ่งตนเองได้และสอดคล้องกับการปกครองตามกฎหมายไทย

นับตั้งแต่ปี 2545 โครงการพัฒนาดอยตุงฯ สามารถเลี้ยงตัวเองได้ ด้วยรายได้จากธุรกิจต่างๆ ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ เมื่อเริ่มต้นโครงการที่ต้องการพึ่งงบประมาณแผ่นดินให้น้อยที่สุดถือเป็นการสร้างต้นแบบในการยืนหยัดด้วยตนเองให้กับชาวบ้าน

วันนี้ดอยตุงกลับมามีสภาพป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ อีกทั้งชาวเขาก็กเลิการตัดไม้และปลูกฝิ่น พร้อมทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เนื่องจากมีรายได้จากการท่องเที่ยวภายใต้โครงการพัฒนาดอยตุงฯ ซึ่งมีให้เลือกหลากหลายตามความถนัดของแต่ละบุคคล อาทิ งานฝึกอาชีพการทอผ้าเย็บผ้า สำหรับผู้หญิงไทใหญ่และชาวไทยภูเขาที่มีทักษะการทอผ้าอยู่เดิม งานเพาะเนื้อเยื่อพันธุ์พืช ช่วยสร้างงานให้กับเด็กสาวเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ป่าเศรษฐกิจ นอกจากจะสร้างรายได้และพัฒนาทักษะให้กับเกษตรกรซึ่งส่วนมากเป็นผู้ชาย ยังทำให้ชุมชนของพวกเขาสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างดี และที่สำคัญ การพัฒนาดอยตุงจนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ นอกจากจะนำรายได้ที่ยั่งยืนให้คนทุกเพศทุกวัยแล้ว ยังช่วยส่งเสริมให้พวกเขามีความรักและความภูมิใจในถิ่นฐานบ้านเกิดและวัฒนธรรมของตนด้วย

15 ปีแล้ว ที่สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงเสด็จสู่สวรรคาลัย หากแต่เป็น 110 ปีแห่งพระราชสมภพที่พสกนิกรไทยทุกคนยังคงระลึกถึงพระจริยวัตรอันงดงาม รวมไปถึงการปฏิบัติพระราชภารกิจต่างๆ เพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกรไทย อีกทั้งส่งผลให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการต่างๆ ได้ปฏิบัติตนโดยทรงยึดมั่นการทรงงานของพระองค์เป็นแบบอย่าง เพื่อขับเคลื่อนแนวทางการช่วยเหลือราษฎรตามพระราชดำริ สืบสานพระราชปณิธานของพระองค์ให้สำเร็จลุล่วงไป

สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงมีคุณูปการแก่ประเทศชาติและประชาชนชาวไทยเป็นอนเนกอนันต์ การทรงงานของพระองค์โดยทรงเสียสละเพื่อประเทศชาติมาโดยตลอด ส่งผลให้ในวันนี้คนไทยมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พสกนิกรไทยจึงน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ไปตลอดกาล

